

ความสัมพันธ์ทางเชื้อสายระหว่างภาษาดาระอั้งกับภาษาอื่นในสาขาปะหล่อง

ในบทนี้จะได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาดาระอั้ง บ้านนอแลกับภาษาอื่นๆ ในสาขาปะหล่องโดยวิธีการทางภาษาศาสตร์เปรียบเทียบและเชิงประวัติ เหตุผลที่ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาความสัมพันธ์ทางเชื้อสายระหว่างภาษาดาระอั้งกับภาษาในสาขาปะหล่องในตระกูลภาษามอญ - เขมร หรือจะกล่าวให้แคบลงก็คือภาษาในสาขาย่อยปะหล่องตะวันตก ของสาขาปะหล่องเท่านั้น คือ (1) ชาวดาระอั้ง เป็นคนอีกกลุ่มหนึ่งที่ถูกเรียกว่าเป็น “ชาวปะหล่อง” ในประเทศพม่า ประกอบกับชื่อดาระอั้ง ก็คล้ายคลึงกับชื่อภาษาอื่นในสาขาย่อยนี้ เช่นดาร์งและดาอาน อีกทั้งถิ่นที่อยู่ในประเทศพม่า ก็ใกล้เคียงกับถิ่นที่อยู่ของชนเผ่าเหล่านี้เช่นกัน ทำให้เชื่อได้ว่าภาษาของพวกเขาก็น่าจะเป็นภาษาในสาขาย่อยเดียวกับภาษาเหล่านี้ (ดูรายละเอียดในบทที่ 2) (2) ศัพท์พื้นฐานภาษาดาระอั้ง เช่นคำว่า ‘ลม’ , ‘ไฟ’ , ‘แม่’ , ‘เลือด’ , ‘ตา’ , และ ‘บ้าน’ ก็มีความคล้ายคลึงกับศัพท์ของภาษาในสาขาปะหล่อง โดยเฉพาะสาขาย่อยปะหล่องตะวันตกมากกว่าสาขาอื่นๆ (ดูตารางที่ 2.1) และ (3) รูปแบบการกลายเสียงจากภาษาปะหล่องดั้งเดิมที่มีผู้สืบสร้างไว้ มาเป็นภาษาดาระอั้ง มีความใกล้เคียงกับการกลายเสียงในภาษาอื่นซึ่งอยู่ในสาขาย่อยปะหล่องตะวันตก ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้มากที่ภาษาดาระอั้งจะเป็นสมาชิกในสาขาย่อยนี้

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาดาระอั้งและภาษาอื่นๆในสาขาย่อยปะหล่องตะวันตก โดยพิจารณาจากรูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางเสียงจากภาษาปะหล่องดั้งเดิม ซึ่งจะยึดผลการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางเชื้อสายและการสืบสร้างภาษาปะหล่องดั้งเดิมของ Mitani (1977) เป็นเกณฑ์ ในการนำเสนอจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) การเปลี่ยนแปลงทางเสียงของพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายจากภาษาปะหล่องดั้งเดิมมาเป็นภาษาดาระอั้ง และ (2) การเปลี่ยนแปลงทางเสียงของเสียงสระในภาษาปะหล่องดั้งเดิมมาเป็นสระในภาษาดาระอั้ง ทั้งนี้ก็เพื่อพิจารณารูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางเสียงที่ปรากฏในภาษานี้ ว่ามีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกับภาษาใดมากที่สุดเพื่อตัดสินว่าภาษาดาระอั้งบ้านนอแล มีความสัมพันธ์ทางเชื้อสายใกล้เคียงกับภาษาใดในสาขาปะหล่องมากที่สุด

จากเหตุผลที่ได้กล่าวไปแล้ว ภาษาดาระอั้งจึงน่าจะเป็นสมาชิกในสาขาย่อยปะหล่องตะวันตก เพียงแต่ว่าภาษาดาระอั้ง ควรจะเป็นอีกภาษาหนึ่ง หรือเป็นเพียงสาขาย่อยของภาษาใดภาษาหนึ่งในสาขานี้ ผู้วิจัยจึงได้นำภาษาดาระอั้งมาเปรียบเทียบกับภาษาต่างๆในสาขาย่อยปะหล่องตะวันตกที่ Mitani ได้ใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบเพื่อสืบสร้างภาษาปะหล่องดั้งเดิม เพื่อดูรูปแบบการปฏิบัติของเสียง ในการศึกษาของ Mitani ที่ทำขึ้นในปีคริสต์ศักราชที่ 1977 ใช้ข้อมูล

ภาษา 4 ภาษาเป็นหลัก ประกอบด้วยภาษาตะอาง (Ta-ang) ภาษาดารัง (Darang) ภาษา ระอั้ง (Ra-ang) และภาษารูมัย (Rumai) ประกอบกับภาษาเรียง (Riang) ซึ่งเป็นภาษาที่มีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับภาษาเหล่านี้มากที่สุด ซึ่งจะใช้ข้อมูลภาษาเรียงเฉพาะในกรณีที่มีรูปแบบการ ปฏิภาคของเสียงในภาษาทั้ง 4 ภาษาไม่ชัดเจน หรือมีข้อมูลไม่พอที่จะใช้ตัดสินรูปแบบการ ปฏิภาคของเสียงได้

ในบทความ Mitani (1977) เรียกภาษาเหล่านี้ว่าเป็นภาษาถิ่นย่อย (dialects) ของภาษา ปะหล่อง แต่ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ภาษาเหล่านี้เป็นภาษา มิใช่ภาษาถิ่นย่อย และเป็น สมาชิกในกลุ่มย่อยปะหล่องของกลุ่มปะหล่อง-เรียง สาขาย่อยปะหล่องตะวันตก (West Paluagic) ในสาขาปะหล่องอีก (Paluagic) และภาษาปะหล่องดั้งเดิมที่ Mitani สืบสร้างไว้ น่าจะ เป็นเพียงแค่ภาษาดั้งเดิมของภาษาในกลุ่มย่อยนี้เท่านั้น มิใช่ภาษาดั้งเดิมของภาษาในสาขาปะ หล่องอีก ตระกูลภาษามอญ-เขมร เนื่องจากไม่ได้นำภาษาในกลุ่มและสาขาย่อยอื่นในสาขานี้เข้า มาพิจารณาร่วมกับภาษาในกลุ่มย่อยปะหล่องแต่อย่างใด ประกอบกับการจำแนกและจัดกลุ่ม ภาษาในสาขาปะหล่อง โดย Gérard Diffloth ในปีคริสต์ศักราช 1982 ซึ่งอ้างอิงผลการศึกษา ภาษาในสาขาย่อยปะหล่องตะวันตกของ Mitani และ Luce ร่วมกับการศึกษาภาษาในสาขาย่อย ปะหล่องตะวันออกของเขาเอง มาสร้างเป็นแผนภูมิภาษาสาขาปะหล่องอีก ตระกูลภาษามอญ- เขมร ก็ได้ให้ภาษาเหล่านี้มีสถานะเป็นภาษา มิใช่ภาษาถิ่นย่อย ผลการศึกษาเปรียบเทียบการ เปลี่ยนแปลงทางเสียง จากภาษาปะหล่องดั้งเดิมที่สืบสร้างโดย Mitani มาเป็นเสียงในภาษาดาร ะอั้ง และในภาษาอื่นๆ ในกลุ่มย่อยปะหล่อง มีรายละเอียดดังนี้

5.1 พยัญชนะ

5.1.1 พยัญชนะต้น

Mitani ได้สืบสร้างพยัญชนะต้นของภาษาปะหล่องดั้งเดิมไว้ทั้งสิ้น 30 เสียง ดังในตารางที่

5.1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.1 พยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาปะหล่องดั้งเดิม

ตำแหน่งเกิดเสียง		ริมฝีปาก	ริมฝีปาก-ฟัน	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง
เสียงกัก	ไม่ก้องพ่นลม	·ph		(·th)	(·ch)	·kh	
	ไม่ก้องไม่พ่นลม	·p		·t	·c	·k	·ʔ
	ก้อง	·b		·d	·j	·g	
เสียงนาสิก	ไม่ก้อง	·m̥		·n̥		·ŋ̥	
	ก้อง	·m		·n	·ŋ	·ŋ	
เสียงลิ้นร่ว	ไม่ก้อง			·r̥			
	ก้อง			·r			
เสียงเสียดแทรก	ไม่ก้อง		·f	·s			·h
	ก้อง		·v				
เสียงข้างลิ้น	ไม่ก้อง			·l̥			
	ก้อง			·l			
เสียงเปิด	ไม่ก้อง				·j		
	ก้อง				·j		

สำหรับพยัญชนะต้นควบกล้ำ Mitani สืบสร้างไว้ทั้งสิ้น 8 เสียงด้วยกัน โดยพยัญชนะเสียงที่ 1 จะเป็นพยัญชนะกักริมฝีปาก และพยัญชนะกักเพดานอ่อน ส่วนพยัญชนะเสียงที่ 2 จะเป็นพยัญชนะกลุ่มเสียงไหล (liquid) ที่เป็นเสียงก้อง คือ เสียงข้างลิ้น หรือเสียงลิ้นร่ว พยัญชนะควบกล้ำที่ได้สืบสร้างไว้ประกอบด้วย *pr, *pl, *br, *bl, *khr, *kr, *kl, *gr

ผลการศึกษาของ Mitani พบว่าเสียงพยัญชนะต้นส่วนใหญ่ในภาษากลุ่มย่อยปะหล่องที่นำมาศึกษาจะยังคงเก็บรักษาพยัญชนะต้นดั้งเดิมไว้เป็นส่วนใหญ่ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงเกิดขึ้น ยกเว้นพยัญชนะต้นกลุ่มพยัญชนะกัก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.1.1 พยัญชนะกัก

จากผลการศึกษาของ Mitani เสียงพยัญชนะต้นกลุ่มพยัญชนะกักนี้มักจะมีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงเกิดขึ้น โดยพบว่าในภาษาดาร์ง พยัญชนะต้นเสียงกักไม่ก้องไม่พ่นลมในภาษาปะหล่องดั้งเดิม จะกลายเป็นเสียงพยัญชนะกักก้อง และในทางกลับกันพยัญชนะเสียงกัก

ก้องในภาษาปะหล่องดั้งเดิม ก็จะกลายเป็นพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม ($*p > b$ $*t > d$ $*c > j$ $*k > g$ $*b > p$ $*d > t$ $*j > c$ $*g > k$) และเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม จะเกิดการรวมเสียงกับพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม ($*ph > p$ $*th > t$ $*ch > c$ $*kh > k$) ซึ่งลักษณะการกลายเสียงเช่นนี้ จะเกิดขึ้นเสมอไม่ว่าพยัญชนะกักนั้นจะเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว หรือเป็นพยัญชนะเสียงแรกของพยัญชนะควบกล้ำก็ตาม ขณะที่ในภาษาระอั้ง พยัญชนะต้นกักไม่ก้อง ในภาษาปะหล่องดั้งเดิม ($*p-$ และ $*t-$) เมื่อมิได้ปรากฏร่วมกับพยัญชนะกลุ่มเสียงไหล ($*r$ และ $*l$) มักจะกลายเป็นเสียงพยัญชนะต้นกักลมเข้า (implosive) ริมฝีปากและกักลมเข้าปุ่มเหงือก นั่นคือ $*p > b$ และ $*t > d$ แต่เสียงพยัญชนะต้นกักเพดานอ่อน ไม่ก้องไม่พ่นลม จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงเกิดขึ้นแต่อย่างใด ($*k > k$) สำหรับพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมจะกลายเป็นพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมทั้งหมด เช่นเดียวกับที่เกิดในภาษาดารั้ง แต่ภาษานี้ยังเก็บรักษาพยัญชนะกักก้องในภาษาปะหล่องดั้งเดิมไว้

สำหรับภาษาดารั้ง บ้านนอแล พบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเสียงของพยัญชนะกักจากภาษาปะหล่องดั้งเดิม ดังนี้คือ 1) พยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม ภาษานี้จะยังคงเก็บรักษาพยัญชนะกักประเภทนี้ไว้โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงเกิดขึ้นเช่นในภาษาอื่น 2) พยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม ในภาษาปะหล่องดั้งเดิมจะกลายเป็นพยัญชนะเสียงกักก้องในภาษาดารั้ง (ยกเว้นเสียง $*?$) และ 3) พยัญชนะกักก้อง ในภาษาปะหล่องดั้งเดิมจะกลายเป็นพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม ดังรายละเอียดในตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 การเปลี่ยนแปลงทางเสียงของพยัญชนะต้นกักในภาษาดารั้งจากภาษาปะหล่องดั้งเดิม

ตำแหน่งเกิดเสียง ลักษณะการออกเสียง		ริมฝีปาก	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง
		เสียงกัก	ไม่ก้องพ่นลม	$*ph > ph$	$(*th) > th$	$(*ch) > ch$
	ไม่ก้องไม่พ่นลม	$*p > b$	$*t > d$	$*c > j$	$*k > g$	$*? > ?$
	ก้อง	$*b > p$	$*d > t$	$*j > c$	$*g > k$	

จากการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะต้นกักที่ปรากฏในภาษาดารั้ง เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาอื่นๆในกลุ่มย่อยปะหล่องพบว่ามีความใกล้เคียงกับ ภาษาดารั้ง มากที่สุด นั่นคือ พยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมจะกลายเป็นเสียงกักก้อง ขณะที่พยัญชนะกักก้องจะกลายเป็นพยัญชนะกักไม่ก้อง ไม่พ่นลม แต่สิ่งที่แตกต่างกัน คือ พยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาดารั้ง

จะยังคงเป็นเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมเช่นเดิม โดยไม่เกิดการรวมเสียงกับพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม เช่นที่เกิดขึ้นในภาษาดาร์จ

ส่วนพยัญชนะควบกล้ำ ซึ่งพยัญชนะเสียงแรกจะเป็นเสียงพยัญชนะในกลุ่มพยัญชนะกักเท่านั้น และเสียงที่สองจะเป็นเสียงไหล (เสียงข้างลิ้นหรือเสียงลิ้นรัว) เสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาดาร์จจะมีการเปลี่ยนแปลงจากภาษาปะหล่องดั้งเดิม ดังนี้ *pl > bl, *pr > br, *bl > pl, *br > pr, *kl > gl, *kr > gr, *gr > kr นอกจากนี้ ภาษาดาร์จยังมีเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำซึ่งไม่พบปรากฏในภาษาปะหล่องดั้งเดิมเพิ่มอีก 2 เสียง คือ /phr/ และ /kl/²² ดูตัวอย่างคำรวมเชื้อสายที่ใช้ในการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะต้นที่เป็นพยัญชนะกัก ในตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 คำรวมเชื้อสายที่ใช้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเสียงของพยัญชนะต้นกัก²³

	ตะอาง	รูมัย	ระอั้ง	ดาร์จ	ดาร์จอั้ง
*p-					
ดอกไม้	pōh	pō	hūh	bogh	boh
ไม้กวาด	ra-pīr	la-pī	kă 6ih		m bih
ฝัน	rīn-pō	ām-pa-ō	m-báu	m' bao	m ba:w
7	pūr	pū	pu	bu	m bu:
ผู้หญิง, เมีย	i-pān, ī-pōn	ī-pān / i-pāŋ	ér-pan	i-bun	?i bəd
*t-					
มือ, แขน	tī	taī	đáí, déí	dai, lai	de:h
ดิน	ka-tē	ka-taī	kăđáí, kăđáí	ka-dai	ka da:j
ลิ้น	kə-tā	s' a-tā	săđá?	s'la	sa dah
ต้นไม้	tīŋ, tōŋ	tāŋ	taŋ, tīŋ, téŋ	daŋ	hej
8	tā		ta	n'da	n da:
6	tōr, tō	tō	to	naw	n do:
*c-					
กว้าง	chă	kyă (?)		ya	ma ja?

²² เสียงนี้หากปรากฏในภาษาปะหล่องดั้งเดิมจะเป็นเสียง *gl

²³ การนำเสนอนี้จะเรียงลำดับเช่นเดียวกับที่ปรากฏในงานของ Mitani (1977)

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

*k-					
เด็ก	kwōn	kōn	kōn	gawn	gō:m
ข้าวสาร	ra-kō	la-kaū	rǎ kou	t' gao	di ga:w
หัว	kīŋ	kēn, kūn	kēŋ, kaŋ	giŋ	giŋ
10	kōr	kō	kɤ	gō	gə:
*pr-					
เก่า	pīm	a-pyīm	ǎprim		brim
*pl-					
ใบมีด	plā		pla	bla	bla:
ท้องฟ้า	plēŋ	plān	plēŋ		ble:d
*kr-					
ควาย	krǎ	kyǎ	kra?	gra	ma gra?
*kl-					
ฉนวน	klīŋ	klān		glaiŋ	gleŋ
ฝน		klāi	klói, klói	glai	glai:j
*ph-					
4	p'ōn	p'ūn	p'on	pu on	m phuan
5	p'an	p'an	p'an	pān	m phan
*th-					
ตบ	ka-t'ā	t'ā			ka tha
*ch-					
ดี, สวย		chī		chit	chi:?
*kh-					
รำ, กลบ	k'ām		k'am		kha:m
โกน, ขัด	k'āt	k'ā			ga:?
*khr-					
ทอง	k'rīr	k'yī		kriu	khri:w
*b-					
ดาบ, มีด	bōt	bō	but	pu wat	ma pua

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

นม	bū	mbū (suck)	bu	pu	pu:
*d-					
ใหญ่	dāŋ	dān, ε-dāŋ		tāŋ	ta:g
สะดือ	kar-dīŋ	ka-dīm, ka-dē n	kādan		ka tiŋ
*ɟ-					
เท้า	jūŋ	jāŋ, -jān	djén, djan	cheŋ	ce:d
ตก, หล่น	jōh	jō, jō		shogh	?a coh
ชื่อ	jū, ra-jū	djū	juu	an-hsü	ci:
ยื่น	jāŋ	(D. jaŋ)		hsawŋ	cog
*g-					
บ้าน	gāŋ		ga:ŋ	kāŋ	ka:g
แก่		gā	gat	kat	kat
*br-					
ป่า	brī	bi-aī	breí	prai	pre:
ม้า	brāŋ	mbi-āŋ	braŋ	m' prawŋ	ma prɔg
*bl-					
ขาอ่อน	blū	ble-aū	bleú, blaú	plao	plo: (ขา, เท้า)
แข็ง(แรง)		blōm, blūm		plōm	plo:m
*gr-					
สาก	grē		ŋ-gréí, ŋ-graí		ŋ kre:
ตะกร้า		gyük		kruik	krik

จากรายการคำร่วมเชื้อสายที่เสนอไว้ในตารางที่ 5.3 จะเห็นได้ว่าคำร่วมเชื้อสายที่ Mitani นำมาใช้ในการสืบสร้างพยางค์ต้นเสียงกักเพดานอ่อน ไม่ก้อง ฟันลม ในคำว่า 'โกน' หรือ 'ขัด' (เสียง *kh) คำร่วมเชื้อสายในภาษาดาระอั้งมีรูปพยางค์ต้นที่ไม่เป็นไปตามกฎการเปลี่ยนแปลงทางเสียง คือ มีพยางค์ต้นเป็น เสียง /g/ ในคำว่า 'โกน' หรือ 'ขัด' ซึ่งตามความเป็นจริงควรขึ้นต้นด้วยพยางค์ต้นเสียงกักเพดานอ่อนไม่ก้องฟันลม /kh/ อีกทั้งเมื่อพิจารณาคำร่วมเชื้อสายคำอื่นๆ จะพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางเสียงของหน่วยเสียงพยางค์ต้นกักจากภาษาปะหล่องดั้งเดิมมาเป็นพยางค์ต้นกักในภาษาดาระอั้งจะมีความเป็นระบบระเบียบมาก จึงไม่น่าที่จะเกิด

การยกเว้นในคำนี้ได้ สาเหตุที่ทำให้คำนี้ มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงแตกต่างออกไปอาจจะมิตะลุผลดังนี้คือ 1) คำว่า 'โกน' หรือ 'ขัด' ในภาษาดาระอั้งนั้น อาจจะเป็นคำร่วมเชื้อสายจริง เพราะเสียงสระมีความใกล้เคียงกับคำร่วมเชื้อสายในภาษาอื่น ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นจริง คำว่า 'โกน' หรือ 'ขัด' นี้ น่าจะมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะกักเพดานอ่อนไม่ก้องไม่พ่นลม *k- มากกว่าที่จะเป็นเสียงพ่นลม *kh- และ 2) คำว่า 'โกน' หรือ 'ขัด' ในภาษาดาระอั้งไม่ใช่คำร่วมเชื้อสาย แต่เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาอื่น ซึ่งในกรณีนี้ คำว่า 'โกน' หรือ 'ขัด' ก็จะเป็นคำที่ขึ้นต้นด้วยเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม *kh- จริง สิ่งที่สามารถนำมาใช้ยืนยันว่าเหตุผลใดเป็นจริงก็คือ คำร่วมเชื้อสายในภาษาดาร์จ หากคำร่วมเชื้อสายในภาษาดาร์จขึ้นต้นด้วยพยัญชนะกักไม่ก้องเพดานอ่อน เหตุผลในข้อ 2) ก็เป็นจริง แต่หากขึ้นต้นด้วยพยัญชนะกักเพดานอ่อน เสียงก้องเช่นเดียวกับภาษาดาระอั้ง ก็จะช่วยยืนยันเหตุผลในข้อ 1) นอกจากนี้คำร่วมเชื้อสายที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะกักในภาษาดาระอั้งยังสามารถช่วยยืนยันและ/หรือคัดค้านการสืบสร้างพยัญชนะต้นกักของคำร่วมเชื้อสาย ดังเสนอไว้ในตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 คำร่วมเชื้อสายที่การสืบสร้างเสียงพยัญชนะต้นกักมีปัญหา

	ตะอาง	รูมัย	ระอั้ง	ดาร์จ	ดาระอั้ง
*k-	k-	k-	k ^ʰ -	k-	kh-
ลม	kūr	kū	k ^ʰ u	kun	khum
*kr-	kr-	ky-	-	kr-	khr-
รอย	kṛīm	kyām	-	kram	khrəb

จากตารางที่ 5.4 ซึ่งแสดงการปฏิภาคของเสียงกักเพดานอ่อนและเสียงพยัญชนะควบกล้ำ เมื่อพิจารณาเสียงพยัญชนะต้นที่ปรากฏในภาษาดาระอั้งและภาษาดาร์จ สามารถสรุปได้ดังนี้คือ พยัญชนะต้นในคำว่า 'ลม' กับคำว่า 'รอย' ควรสืบสร้างเป็นเสียงกักเพดานอ่อนไม่ก้องพ่นลม *kh- และ *khr- ตามลำดับ มิใช่เป็นเสียงกักเพดานอ่อน ไม่ก้องไม่พ่นลม *k- และ *kr-

5.1.1.2 พยัญชนะต้นกลุ่มอื่นๆ

สำหรับพยัญชนะต้นในกลุ่มอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นพยัญชนะต้นกลุ่มพยัญชนะเสียดแทรก กลุ่มพยัญชนะนาสิก กลุ่มพยัญชนะเสียงไหล ภาษาดาระอั้ง บ้านนอแล ยังคงเก็บพยัญชนะเหล่านี้ในภาษาปะหล่องดั้งเดิมไว้เกือบทั้งหมด จะมีเพียงพยัญชนะต้นที่เป็นเสียงเสียดแทรกก้อง

ริมฝีปาก-ฟัน *v ในภาษาปะหล่องดั้งเดิมเท่านั้น ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นเสียงพยัญชนะเสียงเปิด ริมฝีปาก-เพดานอ่อน (labial-velar) ก้อง /w/ ในภาษาปะหล่องตะวันตก พยัญชนะต้นกลุ่มพยัญชนะเสียดแทรกจะมีเพียงหน่วยเสียงไม่ก้องเท่านั้น ส่วนพยัญชนะกลุ่มนาสิกและเสียงไหลจะมีทั้งหน่วยเสียงก้องและไม่ก้อง ยกเว้นเพียงพยัญชนะเสียงเปิด ริมฝีปาก-เพดานอ่อน ที่เปลี่ยนมาจากเสียงเสียดแทรก ริมฝีปาก-ฟัน เท่านั้นที่จะมีเพียงหน่วยเสียงก้อง ดังรายละเอียดในตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 การเปลี่ยนแปลงของพยัญชนะต้นที่ไม่ใช่พยัญชนะต้นกักในภาษาดาระอั้ง

พยัญชนะเสียดแทรก						
	ตะอาง	รูมัย	ระอั้ง	ดาร์ง	เรียง	ดาระอั้ง
*f-						
ลิง	fā	B. fa	fa			ma fah
*v-						
กลับมา	vīr	vī, wī	vwi			
เชือก ²⁴	vār	vāi, wāi		wǎn		wan
*s-						
ป่วย, เจ็บปวด	s'ū	s'e-aū	tsao	seú	sau	n so:w
ข้าง	sāŋ	sāŋ	tsaŋ	sa:ŋ	sāŋ	ma sa:g
หมา	s'ō	s'a-ō	tsao		so	ma so:w
นก	s'im, shim	(D. s'in)	sim	sim		ma si:m
*h-						
หนัง	hūr	hū	hu	hu in		hun
พยัญชนะนาสิก						
*m-						
ถาม	hmān		hman, hmɔn			di mɔ:
*ŋ-						
เลือด	hnām	B. hnam	hnam	nām		ŋu:m

²⁴ ข้อมูลจากการศึกษาของ Mitani ในส่วนพยัญชนะท้ายเสียง *-r

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

*ŋ-						
ข้าวเปลือก	hŋō	(hnyǎu)	hŋaú	ŋo		ŋjaw
*m-						
แม่	mā	mā	ma	ma		ma:
*n-						
หัวใจ	nu-ār	nō	noh, nauh	nogh		baŋ noh
*ɲ-						
สีเขี้ยว	nyār	nyū, i-yū		nyen		ɲian
*ŋ-						
ตา	ŋāi	ŋāi	ŋaí, ŋóí	ŋai		ŋa:j
พยัญชนะกลุ่มเสียงไหล						
*r-						
พิน	hrāŋ	hāŋ, hwāŋ	hraŋ	rāŋ		ra:g
*l-						
ใบไม้	hlā	D. hla	hla	hla		la:
*r-						
เงิน	rūn	gōn	rɔn	rōn		rɔ:n
*l-						
เข็ม	pan-lě	bāŋ-lăt	pǎle?	ma laik		ma lac
พยัญชนะเสียงเปิด						
*j-						
หู	hyō	s'ō, chō	hyu?	heo, hyo		?a jə:w
*j-						
ตาย	yām	je-ām, jyām	yam	yam		jam

จากตารางที่ 5.5 ข้างต้น ผู้วิจัยไม่สามารถหาคำร่วมเชื้อสายสำหรับคำว่า 'กลับมา' สำหรับหน่วยเสียง *v ในภาษาปะหล่องดั้งเดิมได้ เนื่องจากคำที่ได้จากการเก็บข้อมูลเป็นคำว่า /tah/ และ Mitani ก็มีคำร่วมเชื้อสายที่ใช้ในการสืบสร้างพยัญชนะเสียงนี้เพียงคำเดียว แต่จากคำร่วมเชื้อสายในการศึกษาของ Mitani ในส่วนพยัญชนะท้ายเสียง *-r พบคำว่า 'เชือก' ขึ้นต้นด้วยเสียง /v/ และ /w/ ผู้วิจัยจึงนำมาใช้ในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางเสียงของพยัญชนะต้น *v แทน สำหรับจุดที่มีปัญหาอีกจุดหนึ่งก็คือ พยัญชนะต้นที่เป็นเสียงนาสิกเพดานแข็ง Mitani ได้ทำการสืบสร้างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นนาสิกเพดานแข็งไว้เพียงคำหน่วยเสียงเดียว คือ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นนาสิกเพดานแข็ง เสียงก้อง *ŋ แต่คำร่วมเชื้อสายคำว่า 'สีเขี้ยว' กลับมีเสียงพยัญชนะ

ต้นเป็นพยัญชนะนาสิกเพดานอ่อน เสียงก้อง /ŋ/ ในภาษาดาระอั้ง และถึงแม้ว่าภาษาดาระอั้งจะเก็บรักษาเสียงพยัญชนะนาสิกในภาษาปะหล่องดั้งเดิมไว้โดยไม่มี การเปลี่ยนแปลงทางเสียง แต่จากการที่รูปแบบการปฏิภาคของเสียงในคำว่า 'สีเซียว' แตกต่างไปจากรูปแบบการปฏิภาคในคำว่า 'ตา' ซึ่ง Mitani ได้สืบสร้างเสียงพยัญชนะต้นนาสิกเพดานอ่อน *ŋ ให้ ประกอบกับไม่สามารถหาคำร่วมเชื้อสายที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะนาสิกเพดานแข็งคำอื่นมาใช้พิจารณาได้ จึงต้องสันนิษฐานว่าคำว่า 'สีเซียว' นี้มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงนาสิกเพดานแข็งในภาษาปะหล่องดั้งเดิมดังที่ Mitani สืบสร้างไว้ แต่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเสียงที่ต่างไปจากปกติขึ้นในภาษาดาระอั้ง ทำให้พยัญชนะต้นกลายเป็นเสียงนาสิกเพดานอ่อนแทน แต่จะเกิดจากปัจจัยใดนั้น ยังไม่สามารถสรุปได้ในขณะนี้ อย่างไรก็ตามในภาษาปะหล่องดั้งเดิมน่าจะมีเสียงพยัญชนะต้นนาสิกเสียงไม่ก้อง เพดานแข็ง *ŋ เป็นหน่วยเสียงหนึ่งในภาษาด้วย เนื่องจากในภาษาดาระอั้งมีพยัญชนะนาสิกเพดานแข็งทั้งหน่วยเสียงก้องและไม่ก้องปรากฏในระบบเสียงพยัญชนะ เช่นในคำว่า *ŋw:ŋ 'เอว' และ คำว่า /*ŋa:m/ 'ลำบาก' การเปลี่ยนแปลงทางเสียงของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นจากภาษาปะหล่องดั้งเดิม มาเป็นภาษาดาระอั้ง บ้านนอกแลสามารถสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 5.6

ตารางที่ 5.6 การเปลี่ยนแปลงและการเก็บรักษาเสียงพยัญชนะต้นในภาษาดาระอั้ง จากภาษาปะหล่องดั้งเดิม

ตำแหน่งเกิดเสียง		ริมฝีปาก	ริมฝีปาก-ฟัน	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง
เสียงกัก	ไม่ก้องพ่นลม	*ph > ph		(*th) > th	(*ch) > ch	*kh > kh	
	ไม่ก้องไม่พ่นลม	*p > b		*t > d	*c > j	*k > g	*ʔ > ʔ
	ก้อง	*b > p		*d > t	*j > c	*g > k	
เสียงนาสิก	ไม่ก้อง	*m̥ > m̥		*n̥ > n̥		*ŋ̥ > ŋ̥	
	ก้อง	*m > m		*n > n	*ŋ > ŋ	*ŋ > ŋ	
เสียงลิ้นรัว	ไม่ก้อง			*ʈ > ʈ			
	ก้อง			*ɽ > ɽ			
เสียงเสียดแทรก	ไม่ก้อง	*f > f		*s > s			*h > h
	ก้อง		*v > w				
เสียงข้างลิ้น	ไม่ก้อง			*ɻ̥ > ɻ̥			
	ก้อง			*ɻ > ɻ			
เสียงเปิด	ไม่ก้อง				*j̥ > j̥		
	ก้อง				*j > j		

5.1.2 พยัญชนะท้าย

Mitani ได้สืบสร้างพยัญชนะท้ายในภาษาปะหล่องดั้งเดิมไว้ทั้งสิ้น 15 เสียง ดังในตารางที่ 5.7

ตารางที่ 5.7 พยัญชนะท้ายในภาษาปะหล่องดั้งเดิม

ตำแหน่งเกิดเสียง		ริมฝีปาก	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง
ลักษณะการออกเสียง						
เสียงกัก	ไม่ก้อง	*-p	*-t	*-c	*-k	*-ʔ
เสียงนาสิก	ก้อง	*-m	*-n	*-ɲ	*-ŋ	
เสียงลิ้นร่ว	ก้อง		*-r			
เสียงเสียดแทรก	ไม่ก้อง		*-s			*-h
เสียงข้างลิ้น	ก้อง		*-l			
เสียงเปิด	ก้อง	(*-w)		*-j		

สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางเสียงของพยัญชนะท้ายนี้ ผลการศึกษาของ Mitani พบว่า ภาษาปัจจุบันส่วนใหญ่จะยังคงรักษาเสียงพยัญชนะท้ายที่ปรากฏในภาษาปะหล่องดั้งเดิมไว้ ยกเว้นพยัญชนะท้ายที่เป็นพยัญชนะในกลุ่มเสียงไหล (เสียงข้างลิ้นและเสียงลิ้นร่ว) เสียงเสียดแทรกเท่านั้นที่จะมีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงเกิดขึ้น สำหรับภาษาดาระอั้ง บ้านนอแล นอกจากจะมีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงเกิดขึ้นกับพยัญชนะท้ายในสองกลุ่มนี้เช่นเดียวกับภาษาอื่นๆแล้ว ยังมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับพยัญชนะท้ายนาสิกด้วย กล่าวคือ เมื่อพิจารณาคำที่มีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงพยัญชนะกักก้องในภาษาดาระอั้งเปรียบเทียบกับคำร่วมเชื้อสายในภาษาอื่นๆในการศึกษาของ Mitani พบว่า คำเหล่านี้เปลี่ยนแปลงมาจากคำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายซึ่งเป็นพยัญชนะนาสิกที่มีสระเสียงสั้นอยู่ข้างหน้า ยกเว้นในคำที่มีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงพยัญชนะนาสิกริมฝีปาก *-m ที่ตามหลังสระกลางต่ำทั้งเสียงสั้นและเสียงยาว *a, *a: จะยังคงเป็นเสียงนาสิก /m/ เช่นเดิม ดังตารางที่ 5.8 และ 5.9

ตารางที่ 5.8 การเปลี่ยนแปลงของพยัญชนะท้ายนาสิกในภาษาปะหล่องดั้งเดิมมาเป็นเสียงกัก
ก้องในภาษาดาระอั้ง

	ตะอาก	รู๋มัย	ระอั้ง	ดาร์จ	เจียง	ดาระอั้ง
*-iŋ						
หัว	kīŋ	kēn, kūn	kèŋ, kaŋ	giŋ	kī:ŋ	giŋ
เย็บ	jīŋ	jēn, djēn				cid
สะตืออ	kar dīŋ	ka dīm, ka dēn	kă dan (!)		dī:ŋ	ka tiŋ
*-eŋ						
ท้องฟ้า	plēŋ	plān	pléŋ		plēŋ	bre:ŋ
สีเหลือง	t ēŋ	t āŋ (D. tan)		deŋ, leŋ		de:ŋ
ถนน	ra dēŋ	dān, (D. indawŋ)			rəŋ deŋ	n te:ŋ
สีแดง	rēŋ	gēn, i gwāŋ	rén	reŋ	(ròŋ)	re:ŋ
*-aŋ						
ยื่น	jāŋ	(D. jaŋ)		hsawŋ		cəŋ
ขม	s āŋ	(B. tsəŋ)	saŋ		cāŋ	səŋ
หลังคา (thatch)	plāŋ		plaŋ (?)		plāŋ	bloŋ

ตารางที่ 5.9 การเก็บรักษาพยัญชนะท้ายนาสิกในภาษาปะหล่องดั้งเดิมในภาษาดาระอั้ง

	ตะอาก	รู๋มัย	ระอั้ง	ดาร์จ	เจียง	ดาระอั้ง
*-am						
ตาย	yām	je ām, jyām	yam	yam	yàm	jam
*-a:m						
หวาน	ŋām	(B. gnam)	ŋàm	ŋām		ŋa:m
เลือด	hnām	(B. hnam)	hnam	nām		ŋa:m
ร้องไห้	yām	djām	ya:m			ja:m

จากข้อมูลในตารางที่ 5.8 และ 5.9 จะเห็นได้ว่า คำที่มีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงนาสิกและมีเสียงสระที่มาข้างหน้าเป็นสระเสียงสั้น จะมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงพยัญชนะกักก้อง ซึ่งมีสัท

ลักษณะเป็นเสียงพยัญชนะกักก้องตามด้วยเสียงนาสิกที่มีฐานกรณ์เดียวกัน ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ในบทที่ 4 (ดูตารางที่ 5.8) ในขณะที่คำที่มีพยัญชนะนาสิกริมฝีปากและมีสระกลางต่ำมาข้างหน้า จะยังคงเป็นเสียงนาสิกก้องเช่นเดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงเกิดขึ้น (ดูตารางที่ 5.9)

สำหรับรูปแบบปฏิภาคของเสียงพยัญชนะท้ายกลุ่มพยัญชนะเสียงไหล และกลุ่มพยัญชนะเสียดแทรกทั้ง 4 เสียง คือ *-r *-l *-s และ *-h ในภาษาต่างๆ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 5.10

ตารางที่ 5.10 การปฏิภาคของเสียงพยัญชนะท้ายเสียดแทรกและเสียงไหลในภาษากลุ่มปะหล่อง-เรียง

	ตะอาง	รูมัย	ระอั้ง	ดาร์จ	cf. เรียง	ดาระอั้ง
*-r				-n, -ŋ	-r	-n
*-l	-r	-j/*a- -ø	-ø/*back, *i- -r	-w/i,e- -ø	-l	-w
*-s		-ø	-h	-gh, -ø	-s	-h
*-h	-h				-ø	

จากตารางจะเห็นว่าในภาษาตะอาง พยัญชนะท้ายเสียงลิ้นรวิ *-r เสียงข้างลิ้น *-l และเสียงเสียดแทรกปุ่มเหงือก *-s จะเกิดการรวมเสียงกันคงเหลืออยู่แต่พยัญชนะท้ายเสียงลิ้นรวิ /-r/ แต่พยัญชนะท้ายเสียดแทรกที่เส้นเสียงจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงเกิดขึ้น ในภาษารูมัย พยัญชนะท้ายเสียงไหลจะกลายเป็นพยัญชนะท้ายเสียงเปิดเพดานแข็ง /-j/ เมื่อตามหลังสระกลางต่ำ *a- และจะสูญเสียงไปเมื่อปรากฏในตำแหน่งอื่นๆ สำหรับพยัญชนะท้ายเสียดแทรกนั้นจะเกิดการสูญเสียงในภาษานี้ทั้งหมด ภาษาระอั้ง พยัญชนะท้ายกลุ่มพยัญชนะเสียงไหลจะเกิดการรวมเสียงกัน และคงอยู่เพียงพยัญชนะท้ายเสียงลิ้นรวิ /-r/ ยกเว้นเมื่อปรากฏตามหลังสระกลางสูง *i- หรือสระหลัง พยัญชนะท้ายนี้จะสูญเสียงไป ส่วนพยัญชนะท้ายเสียดแทรกจะรวมเสียงกันและคงอยู่เพียงพยัญชนะท้ายเสียงเสียดแทรกเส้นเสียง /-h/ ในภาษาดาร์จ พยัญชนะท้ายเสียงลิ้นรวิ จะกลายเป็นพยัญชนะท้ายนาสิกปุ่มเหงือกหรือเพดานอ่อน ส่วนพยัญชนะท้ายเสียงข้างลิ้นจะสูญเสียงไป ยกเว้นเมื่อปรากฏหลังสระหน้าสูงและกลางจะกลายเป็นพยัญชนะเสียงเปิดริมฝีปากเพดานอ่อน /-w/ สำหรับพยัญชนะท้ายเสียดแทรก จะสูญไปหรือกลายเป็นเสียงกักก้องพ่นลมเพดานอ่อน /-gh/ ภาษาเรียง ซึ่งเป็นภาษาที่มีความใกล้ชิดกับภาษาในกลุ่มย่อยปะหล่องมากที่สุด จะเก็บรักษาพยัญชนะท้ายกลุ่มนี้ในภาษาปะหล่องดั้งเดิมไว้เกือบทั้งหมด ยกเว้นเสียง *-h เท่านั้น

ที่เกิดการสูญเสียไป ในส่วนของภาษาดาระอั้งนั้น พบว่า พยัญชนะท้ายเสียงสั้นรัวในภาษาปะหล่องดั้งเดิม *-r จะกลายเป็นพยัญชนะท้ายนาสิก ปุ่มเหงือก /-n/ ขณะที่พยัญชนะท้ายเสียงข้างสั้น *-l จะกลายเป็นพยัญชนะท้ายเสียงเปิดริมฝีปาก-เพดานอ่อน /w/ สำหรับพยัญชนะท้ายเสียงเสียดแทรกจะเกิดการรวมเสียงขึ้น โดยเสียงพยัญชนะท้ายเสียงเสียดแทรกปุ่มเหงือก *s จะหายไป คงเหลืออยู่แต่พยัญชนะท้ายเสียงเสียดแทรกที่เส้นเสียง /h/ ดูตัวอย่างในตารางที่ 5.11

ตารางที่ 5.11 ตัวอย่างคำร่วมเชื้อสายในภาษากลุ่มปะหล่อง-เวียงที่แสดงการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะท้ายจากภาษาปะหล่องดั้งเดิม

	ตะอาง	รูมัย	ระอั้ง	ดาร์ง	เวียง	ดาระอั้ง
*-r						
เหล็ก	hīr			hiŋ	hīr	hi:n
ฝั่ง	pyār	pyū, pyū	p'riór			ma phian
พระจันทร์	-kyār	pa-kyū	pākíór	mag-gye n	kiēr	ma gian
ลม	kūr	kū	k'ú	kun	kūr	khu:n
หนัง	hūr	hū	hu	hu-in	hūr	hu:n
นาภูเขา	mār		mar	mān	mār	ma:n
เขือก	vār	vaī, waī		wǎn		wan
*-l						
ทอง	k'īr	k yī		kriu /iw/		khri:w
7	pūr	pū	pu	bu	pūl	m bu:w
กระเป๋	hūr			hu		hu:w
6	tōr	tō	to	naw	tuāl	n do:w
ครก	pār		bar		pāl	m bo:w
ไฟ	ŋār	ŋaī	ŋo, ŋaí	ŋaw	ŋəl	ŋo:w
*-s						
กวาด	pīr	pī	bih, brɰ		pīs	bih
เห็ด	fīr		dih, dirɰ		fīs	dih
หมี	k'rēr		krh, krrɰ		krēs	ma gre:h
ราก	ri-ār		riéh		riàs	riah
แก้ง	p'ōr		boh, boɰ	bwa	pōs	ma buah

ตารางที่ 5.11 (ต่อ)

			ḃos			
จุมุก	-mūr	-mū	muh	mu		ku mu:h
หัวใจ	nu-ār	nō	nōh, nau h	nogh	kə nuàs	baŋ nōh
เม่น	ɪ-kūr		ă kʰh		rən kōs	ma ŋ gəh
*-h						
ตก (drop)	jōh	jō, jē		shogh		?a coh
ดอกไม้	pōh	pū	ḃōh	bogh	pō	boh
100	pa-ri-āh	pe-ja	pāyah	me-yawg h	pər yà	ma jah
พูด	dāh	da			da	groh
กว้าง	vāh			wagh		wōh
ลงไป, ออกไป	lēh	lē	lih		lè	le:h

การเปลี่ยนแปลงทางเสียงของพยัญชนะท้ายจากภาษาปะหล่องดั้งเดิมมาเป็นภาษาดาระอั้ง บ้านนอแลสามารถสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 5.12

ตารางที่ 5.12 การเปลี่ยนแปลงและการเก็บรักษาพยัญชนะท้ายในภาษาปะหล่องดั้งเดิมในภาษาดาระอั้ง

ตำแหน่งเกิดเสียง		ริมฝีปาก	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง
เสียงกัก	ไม่ก้อง	*-p > -p	*-t > -t	*-c > -c	*-k > -k	*-ʔ > -ʔ
เสียงนาสิก	ก้อง	*-m > -m/ b	*-n > -n/-d	*-ŋ > -ŋ/-j	*-ŋ > -ŋ/-g	
เสียงลิ้นรัว	ก้อง		*-r > -n			
เสียงเสียดแทรก	ไม่ก้อง		*-s > -h			*-h > -h
เสียงข้างลิ้น	ก้อง		*-l > -w			
เสียงเปิด	ก้อง	(*-w) > - w		*-j > -j		

5.2 สระ

Mitani ได้สืบสร้างสระในภาษาปะหล่องดั้งเดิมไว้ทั้งสิ้น 10 หน่วยเสียง โดยแบ่งเป็นสระหน้า 3 หน่วยเสียง สระกลาง 4 หน่วยเสียง และ สระหลัง 3 หน่วยเสียง โดยมีการสืบสร้างให้สระกลางมีทั้งเสียงสระสั้น และ สระยาว แต่ไม่ได้สืบสร้างสระประสมไว้ เนื่องจากวิเคราะห์ว่าสระประสมในภาษาเหล่านี้สาขาย่อยปะหล่องตะวันตกเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเสียงแบบการแยกตัว (vowel split) หรือการทำให้เป็นสระประสมสองเสียง (diphthongization) หน่วยเสียงสระในภาษาปะหล่องดั้งเดิมที่ Mitani สืบสร้างไว้มีรายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ 5.13

ตารางที่ 5.13 หน่วยเสียงสระในภาษาปะหล่องดั้งเดิม

	หน้า	กลาง	หลัง
สูง	*i	*i, *i:	*u
กลาง	*e		*o
ต่ำ	*ɛ (~ie)	*a, *a:	*ɔ

5.2.1 สระหน้า

สำหรับหน่วยเสียงสระหน้าที่ปรากฏในพยางค์เปิดมีชุดเสียงปฏิภาค ดังนี้

	Ta-ang	Ra-ang	Rumai	Darang	cf. Riang	Dara-ang
*i	-ī	-āī	-éi (>áí)	-ai	-i?	-e:
*e	-ē	-ōī	-éi (>áí)	-e	-ɛ?	-e:
*ɛ	-ĕ (ē)	-āī	-áí (>óí)	-ai	-e?	-a:j
cf. *aj	-āī	-āī	-áí (>óí)	-ai	-ai	-a:j

จากผลการวิเคราะห์ของ Mitani พบว่าสระหน้าในภาษาปะหล่องดั้งเดิมในพยางค์เปิดมักผ่านกระบวนการทำให้เป็นสระประสมสองส่วน และเกิดการรวมกับเสียงสระประสม *aj ยกเว้นในภาษาตะอองที่ยังคงเก็บรักษาเสียงสระในภาษาปะหล่องดั้งเดิมไว้ แต่สำหรับภาษาดาระอั้งบ้านนอแลพบว่าสระหน้าในภาษาปะหล่องดั้งเดิมเมื่อปรากฏในพยางค์เปิด จะเกิดการเคลื่อนของเสียงสระทำให้สระกลายเป็นสระต่ำ ยกเว้นสระหน้ากลางที่ยังคงเป็นสระหน้ากลางเช่นเดิม แต่

กลายเป็นสระยาวแทน ซึ่งเหตุผลที่กระบวนการเคลื่อนของเสียงสระไม่เกิดกับสระ e นี้ยังคงไม่มีหลักฐานบ่งชี้ที่ชัดเจน ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอก โดยสระหน้าสูงในภาษาปะหล่องดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไปเป็นสระหน้าต่ำ และสระหน้าต่ำในภาษาปะหล่องดั้งเดิมก็เกิดการรวมเสียงกับสระประสม /aj/ เช่นเดียวกับที่เกิดในภาษาอื่น (ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ให้สระประสม /aj/ ในพยางค์เปิด เป็นสระเดี่ยวที่ตามด้วยพยัญชนะท้าย /j/ ชุดคำร่วมเชื้อสายที่แสดงการปฏิภาคของเสียงสระที่ใช้ในการวิเคราะห์สระหน้าในพยางค์เปิด มีดังนี้

ตารางที่ 5.14 การเปลี่ยนแปลงของเสียงสระหน้าในภาษาปะหล่องดั้งเดิม

	ตะอาง	รู๋มัย	ระอั้ง	ดาร์ง	เรียง	ดาระอั้ง
*-i						
เขอ	mī	māi	meí	mai	mī?	me:
ดวงอาทิตย์, วัน	s' a-ŋī	s' ɛ-ŋāi	sǎ-ŋeí, sa-ŋwí	si-ŋai	s' ɔŋī?	sa ŋe:
แขน, มือ	tī	tāi	déi, dái	dai, lai	tī?	dɛ:
ป่า	bī	bi-āi	breí	prai	pī?	pre:
*-e						
ผลไม้	plē	plo-i	pleí, plaí		plē?	ble:
สาก	grē		ŋ greí, ŋ graí		-rè?	ŋ kre:
*-ɛ						
ดิน	ka tē	ka-tāi	kǎ dǎi, kǎ-dǎi	ka-dai	kə tē?	ka da:j
ใหม่	kan mē	ta-māi	kǎ maí, ka-mǎi		tən mē?	ka ma:j
ฝน		klaī	kláí, klóí	glai	(klē)	gla:j
ผู้ชาย, ผัว	i-mē	ɛ-māi	eí-maí, eí-mǎi	i-mai	-mè?	?i ma:j
อายุ	ka-shē	ka-sāi	sǎi		kə sē?	sa:j
*-ay						
เสือ	ra-vaī	le-vaī	rǎvwaí, ra-vwǎí		rə vaí	ma ra wa:j
ไกล	s' a-ŋāi		sǎŋwǎi, sǎ-ŋwǎi		s' ɔŋwǎi	sa ŋa:j
ตา	ŋāi	ŋāi	ŋwǎi, ŋwǎi	ŋai	ŋwǎi	ŋa:j

สำหรับสระหน้าที่ปรากฏในพยางค์ปิด Mitani พบว่าส่วนใหญ่จะยังคงรักษาเสียงสระหน้าไว้เหมือนกับในภาษาปะหล่องดั้งเดิม แต่ในภาษาดาระอั้ง สระหน้าสูงและกลาง *i และ *e ในพยางค์ปิด จะกลายเป็นสระเสียงยาว /i:/ และ /e:/ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลคำร่วมเชื้อสายที่มีเสียงสระในภาษาปะหล่องดั้งเดิมเป็นสระหน้าเสียงกลาง *e และมีโครงสร้างพยางค์เป็นพยางค์เปิด หรือพยางค์ปิดที่มีพยัญชนะท้ายเสียงก้อง จะเปลี่ยนแปลงเป็นสระยาว /e:/ ในภาษาดาระอั้ง

สำหรับสระ *i และ *e ที่มาข้างหน้าพยัญชนะท้ายที่เป็นพยัญชนะนาสิกเพดานอ่อนในภาษาดาระอั้ง สระ *i จะยังคงเป็นสระเสียงสั้น ส่วนพยัญชนะท้ายนาสิกจะกลายเป็นพยัญชนะท้ายกักก้อง ส่วนสระหน้าต่ำในภาษาปะหล่องดั้งเดิมที่ปรากฏในพยางค์ปิด Mitani กล่าวไว้ว่า ไม่สามารถกำหนดลักษณะการปฏิภาคของเสียงสระนี้ได้ชัดเจน เนื่องจากความจำกัดของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา แต่โดยมากคำร่วมเชื้อสายที่ Mitani ใช้เป็นข้อมูลในการสืบสร้างเสียงสระเป็นเสียงสระหน้าต่ำ มักจะเกิดการทำให้เป็นเสียงสระประสมสองเสียงขึ้น โดยสระประสมในภาษาปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงมาจากสระหน้าต่ำในภาษาปะหล่องดั้งเดิมที่พบบ่อย คือ /io/ สำหรับภาษาดาระอั้ง สระหน้าต่ำ *e ในภาษาปะหล่องดั้งเดิมได้เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงสระประสม /io/ ดูตัวอย่างในตาราง 5.15

ตารางที่ 5.15 ตารางแสดงการเปลี่ยนแปลงของสระหน้าในภาษาปะหล่องดั้งเดิมเป็นสระในภาษาดาระอั้งและภาษาอื่นๆในปัจจุบัน

	ตะอาง	รูมัย	ระอั้ง	ดาร์จ	เรียง	ดาระอั้ง
*-iC						
9	t ^h im	(D. tim)	ti:m	lim		n dim
นก	s ^h im, shim	(D. sim)	sim			ma sim
หลับ	it	i	i?	it		?i:h
สูง	s ^h im, shim	i-s ^h im	sim			si:n
เห็ด	tir		di:h, dirɣ			dih
ทอง	k ^h rir	k ^h yī		kriu		khri:w
*-eC						
ออก, ลงไป	leh	lē	lih			leh
หมี	k ^h rēr		kri:h, kriɣ			ma gre:h
*-iŋ						
หัว	kīŋ	kēn, kūn	kèŋ, kaŋ	giŋ	kīŋ	giŋ

ตารางที่ 5.15 (ต่อ)

เย็บ	jĩŋ	jĕn, djĕn				ciŋ
สะดือ	kar-dĩŋ	ka-dĭm, ka-dĕn	kă dan		-dĩŋ	ka tiŋ
*-eŋ						
ท้องฟ้า	plĕŋ	plān	plĕŋ		plĕŋ	bre:ŋ
ลี เหลือง	t'ĕŋ	t'āŋ(D. tan)		deŋ, -leŋ		de:ŋ
ถนน	ra-dĕŋ	dān, (D. indawŋ)			rəŋ deŋ	n te:ŋ
สีแดง	rĕŋ	gĕn, i-gwāŋ	rĕn	reŋ	(ròŋ)	re:ŋ
*-eC						
ไก่อ	i-ār	i-ō, i-nī	íor, íir	yen, yeŋ	(Lmt. ŋē:l)	ma ʔiən
เลีย	lĕ-at		lĕt, lírʔ		liet	liəʔ
ปีก	pyāŋ	pyōŋ	p'íəŋ, p'yūŋ		pīāŋ	phiəŋ
ตี๋ม	te-āŋ, tyāŋ			di-eŋ	(Lmt. tĕ:ŋ)	diəŋ

จากตารางที่ 5.15 มีจุดที่น่าสังเกตอย่างหนึ่ง คือ สระหน้าสูงเสียงสั้นที่ตามด้วยพยัญชนะที่ท้ายเสียงนาสิกในภาษาปะหล่องดั้งเดิมในชุดคำรวมเชื้อสายชุดแรก (คำว่า 'ง' และ 'นก') พยัญชนะที่ท้ายยังคงเป็นพยัญชนะนาสิกเช่นเดิม โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงเป็นพยัญชนะที่ท้ายกัก นั่นคือ *-im เป็น /-im/ ไม่ได้เปลี่ยนเป็น /-ib/ [-ib_m] ดังเช่นที่ปรากฏในคำที่มีพยัญชนะนาสิกตามหลังสระเสียงสั้นที่มีใช้สระกลางคำอื่นๆ

5.2.2 สระกลาง

Mitani ได้สืบสร้างสระกลางไว้ 4 หน่วยเสียง ซึ่งมีความแตกต่างในเรื่องของความสั้นยาว โดยให้เหตุผลในการสืบสร้างสระกลางสูงและสระกลางต่ำให้มีทั้งหน่วยเสียงสระสั้นและสระยาว ทั้งนี้จากการปฏิภาคของเสียงสระกลางที่มีพยัญชนะที่ท้ายเป็นพยัญชนะนาสิกเพดานอ่อนในภาษาต่างๆ ที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 รูปแบบ ดังปรากฏในตารางที่ 5.16

ตารางที่ 5.16 การปฏิภาณของเสียงสระกลางที่ปรากฏในพยางค์เป็นในภาษากลุ่มปะหล่อง-เรียง
ในปัจจุบัน

	ตะอาง	รูมัย	ระอั้ง	ดาร์ง	cf. เรียง	ดาระอั้ง
*-iŋ	ĩŋ ǫĩŋ	āŋ	aŋ	aŋ	əŋ	ag
*-i:ŋ	ĩ:ŋ	ān (ŋ), ǫ:n	én, an, aŋ	eŋ	ɔ (:) ŋ	e:ŋ
*-aŋ	āŋ	āŋ	aŋ	auŋ	aŋ	ɔg
*-a:ŋ	ā:ŋ	ā:ŋ	ɑ (:) ŋ	ā:ŋ	ɑ (:) ŋ	a:g

สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางเสียงของสระกลางจากภาษาปะหล่องดั้งเดิมมาเป็น
ภาษาดาระอั้ง บ้านนอแล สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

สระกลางสูงเสียงสั้น *i จะกลายเป็นสระกลางต่ำ เสียงสั้น /a/ เสมอ (เกิดการรวมเสียง
กับสระกลางต่ำเสียงสั้น) และพยัญชนะท้ายนาสิกจะกลายเป็นพยัญชนะท้ายกักก้อง ดังที่ได้
อธิบายไปแล้ว

สระกลางสูงเสียงยาว *i: จะกลายเป็นสระกลางยาว /ɔ/ ทั้งในพยางค์เปิดและพยางค์
ปิด ยกเว้นพยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิกเพดานแข็งเป็นพยัญชนะท้าย จะกลายเป็นเสียง
สระหน้ากลาง เสียงยาว (เกิดการรวมเสียงกับสระหน้ากลาง) และพยัญชนะท้ายนาสิกจะ
กลายเป็นพยัญชนะท้ายกัก ก้อง เพดานแข็ง

สระกลางต่ำเสียงสั้น *a จะกลายเป็นสระหลังต่ำเสียงสั้น /ɔ/ ในพยางค์เป็น และสระ
เสียงนี้เมื่อปรากฏร่วมกับพยัญชนะท้ายนาสิกริมฝีปาก พยัญชนะท้ายนาสิกจะไม่กลายเป็น
เสียงพยัญชนะท้ายกักก้อง เหมือนสระสั้นอื่นๆ แต่หากปรากฏร่วมกับพยัญชนะท้ายนาสิกอื่นก็จะ
ทำให้พยัญชนะนาสิกนั้นเปลี่ยนเป็นพยัญชนะท้ายกักก้อง สำหรับในพยางค์ตาย สระเสียงนี้จะ
ยังคงเป็นสระกลางต่ำเสียงสั้นเช่นเดิม

สระกลางต่ำเสียงยาว *a: สระกลางต่ำเสียงยาวนี้จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียง
เกิดขึ้น และ พยัญชนะท้ายนาสิกริมฝีปากที่ตามหลังสระกลางต่ำเสียงยาวจะไม่เกิดการกลายเป็น
เสียงพยัญชนะท้ายกักก้อง เช่นเดียวกับพยัญชนะท้ายนาสิกริมฝีปากที่ตามหลังสระกลางต่ำเสียง
สั้น

ตัวอย่างคำร่วมเชื้อสายที่ Mitani ใช้ในการสืบสร้างสระกลาง และคำร่วมเชื้อสายใน
ภาษาดาระอั้ง ได้แสดงไว้ในตารางที่ 5.17

ตารางที่ 5.17 การสืบสร้างสระกลางในภาษาปะหล่องดั้งเดิมและเสียงสระกลางในภาษาดารอั้ง

	ตะอาง	ภูมัย	ระอั้ง	ดาร์ง	เวียง	ดาระอั้ง
*-i:						
เห็น	yü	zyü		yö		jo:
กลางคืน	(ra-)hmö		hmɤ			khe: mə:
ชื่อ	(ra-)jü	djü	ju	an hsü		ci: (คำยืม)
*-a:						
แม่	mā	mā	ma	ma		ma:
ปลา	kā	(D. ka)	ka	ga		ma ga:h
๘	tā	(D. ta)	ta	n'da		n da:
กางเกง	sa-lā	se-lā		sa-lá		sa la:
*-iŋ						
เท้า	jüŋ	jāŋ, -jān	djén, dján	cheŋ	cə(:)ŋ	ce:d
ด้าย, ไหม	s'üŋ	s'an, s'ün	sén, saŋ			se:ŋ
*-iŋ						
เนื้อ	yüŋ	yāŋ	yaŋ		yəŋ	jaŋ
ไม้ไผ่	hriŋ		hraŋ	raŋ	rəŋ	ɾaŋ
หุง	tüŋ, töŋ	tāŋ				daŋ
*-aŋ						
ม้า	brāŋ	mbi-āŋ	braŋ	m prawŋ	mə rəŋ	ma prəŋ
ยี่น	jāŋ	(D. jaŋ)		hsawŋ		cəŋ
ขม	s'āŋ	(B. tsəŋ)	saŋ		cāŋ	səŋ
หลังคา	plāŋ		plaŋ ?		plāŋ	bləŋ
*-aŋ						
ข้าง	sāŋ	sāŋ	səŋ	sāŋ	sāŋ	ma sa:ŋ
ฟัน	hrāŋ	h(w)āŋ	hraŋ	rāŋ	rā(:)ŋ	ɾa:ŋ
กระดูก	ka-āŋ	ka-āŋ	kă?əŋ	ka-āŋ	cən ?āŋ	ka ?a:ŋ
ใหญ่	dāŋ	ɛ-dāŋ		tāŋ		ta:ŋ

ตารางที่ 5.17 (ต่อ)

*-ik						
จัว	mūk	māk		māk		ma mak
สำลัก	nūk	nāk				kaŋ
ควัน	tō	(B. tak)				dak
กัด	gā		gaʔ, gak (?)			kāuʔ
สำลัก	hā, hāk	hāk	hak (vomit)			hə: (อาเจียน)
*-ak						
ควาย	krā	kyā	kraʔ	gra		ma graʔ
หน้าไม้	ǎ		aʔ	a		ʔaʔ
*-i:l						
10	kōr	kō	kr	gō	-kōl	gə:
อาเจียน	hūr	hū	hr		hōl	hə:
*-i:m						
กลางคืน	rīn-s'ōm	kai-s'ēm			-s'ōm	khe: mə:
*-ac						
เข็ม	pan-lě	bāŋ-lăt	pǎ-lěʔ	ma-laik	pən laïc	ma lac
พุง	vě, vək	vă, wă, wək		waik		wac
ถ่ม น้ำลาย	bě		baíʔ			pac

5.2.3 สระหลัง

ในส่วนของสระหลัง รูปแบบการกลายเสียงจากภาษาปะหล่องดั้งเดิมมาเป็นภาษาต่างๆ จะมีความคล้ายคลึงกับสระหน้า นั่นคือ มักจะเกิดการทำให้เป็นสระประสมสองเสียงขึ้น (diphthongization) การกลายเสียงของเสียงสระหลังจากภาษาปะหล่องดั้งเดิมมาเป็นเสียงสระในภาษาดาระอั้ง บำนนอแล สามารถสรุปได้ดังนี้

สระหลังสูง *u จะเกิดการเคลื่อนของเสียงสระเช่นเดียวกับสระหน้าสูง คือ จะกลายเป็นเสียงสระหลังต่ำ เสียงยาว /o/ เมื่อปรากฏในพยางค์เปิด และจะกลายเป็นเสียงสระกลางสูงเสียงสั้น /i/ เมื่อปรากฏในพยางค์ปิด ไม่ว่าจะ เป็นพยางค์เป็นหรือพยางค์ตายก็ตาม และเมื่อสระหลังสูงปรากฏหน้าพยัญชนะท้ายนาสิก ก็จะมีผลทำให้พยัญชนะท้ายนาสิกนั้นกลายเป็นพยัญชนะท้ายกักก้อง เช่นเดียวกับสระสั้นอื่นๆ

สระหลังกลาง *o จะผ่านกระบวนการทำให้เป็นสระประสมสองเสียง กลายเป็นสระประสม /au/ เมื่อปรากฏในพยางค์เปิดในภาษาดาระอั้ง และกลายเป็นเสียงสระกลางสูงเสียงสั้น /ɨ/ (เกิดการรวมเสียงกับสระ *u) เมื่อปรากฏในพยางค์ปิด ทั้งพยางค์เป็นและพยางค์ตาย เช่นเดียวกับสระ *u

สระหลังต่ำ *v เสียงสระนี้ในภาษาปะหล่องดั้งเดิม เมื่อปรากฏในพยางค์เปิด จะกลายเป็นเสียงสระประสม /au/ เช่นเดียวกับสระ *o แต่เมื่อปรากฏในพยางค์ปิด จะกลายเป็นเสียงสระหลังต่ำเสียงยาว /o:/ ยกเว้นเมื่อมีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะในกลุ่มพยัญชนะเสียงเสียดแทรก สระ *v จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้น โดยจะยังคงเป็นสระหลังต่ำเสียงสั้น /v/ เช่นเดิมในภาษาดาระอั้ง บ้านนอแล ดังตัวอย่างในตารางที่ 5.18

ตารางที่ 5.18 การสืบสร้างสระหลังในภาษาปะหล่องดั้งเดิมและสระหลังในภาษาดาระอั้ง

	ตะอาง	รู๋มัย	ระอั้ง	ดาร์ง	เรียง	ดาระอั้ง
*-u						
ป่วย, เจ็บปวด	s'ū	s'e-aū, s'aū	seú	sau	s'ū?	n so:w
ชาอ่อน	blū (s./blu/)	ble-aū	bleú, plaú	plao	plū?	plɔ:
*-o						
ข้าวสาร	ra-kō	la-kaū	ră kaú	t'gao	kō?	dí gar:w
หิน	mō	maū, ma-aū	maú	mao	s'ə mō?	ma:w
ฝืน	rīn pō	ām-pa-ō	m baú	m bao		m ba:w
*-v						
ข้าวเปลือก	hŋō	hnyaū	hŋaú	ŋo	ŋō?	ŋaw
หมา	s'ō	s'a-ō		so	s'ō?	ma so:w
ฉัน	ō	aū	a	o	ō?	?ə:w
*ot						
สูบ, ดูด	nyū ət	ŋō		nyawt		ŋɔ:
*on						
เด็ก	kwōn	kōn	kɔn	gawn		gɔ:n
*os						

ตารางที่ 5.18 (ต่อ)

หัวใจ	nu-ār	nō	noh, nauh	nogh		baŋ noh
*-oy						
แมลงวัน	ru-waī, etc.		roí			ma ro:ŋ
อยู่, เป็น	gwaī	gō-i		? koi sīt		ko:ŋ
*-up						
งอบ		klěp		klup		khlip
*-um						
ใต้	krūm	ke-kyēm		i krum		?i krib
*-op						
ผ้าห่ม	hōp	hēp, heb-				hip
*-om						
น้ำ	ōm	ēm	om, um, ʋm, em	um		?ib

จากการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเสียงจากภาษาปะหล่องดั้งเดิมมาเป็นระบบเสียงในภาษาดาระอั้ง กับการเปลี่ยนแปลงทางเสียงที่เกิดในภาษาอื่นๆ ในกลุ่มย่อยปะหล่อง ดังรายละเอียดที่ได้อภิปรายไปแล้วนั้น พบว่าการเปลี่ยนแปลงทางเสียงของภาษาดาระอั้ง บ้านนอแลนี้ มีความใกล้เคียงกับภาษาดารัง มากที่สุด โดยมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเสียงที่คล้ายคลึงกัน ทั้งการกลายเสียงพยัญชนะต้นกัก การกลายเสียงของเสียงพยัญชนะท้ายในกลุ่มพยัญชนะเสียงไหล ที่กลายเป็น พยัญชนะนาสิกปุ่มเหงือกและพยัญชนะเปิดริมฝีปาก-เพดานอ่อนเหมือนกัน การกลายเป็นเสียงสระประสมของสระหน้าและสระหลัง การเคลื่อนของสระหลังสูงและกลางไปเป็นสระกลาง อย่างไรก็ตามทั้งสองภาษายังมีความแตกต่างในเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางเสียงอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของระบบเสียงพยัญชนะ โดยภาษาดาระอั้ง บ้านนอแลยังเก็บรักษาเสียงพยัญชนะต้นกัก ไม่ก้อง พ่นลม ในระบบพยัญชนะ แต่ในภาษาดารัง พยัญชนะต้นกัก ไม่ก้อง พ่นลมได้รวมเสียงกับพยัญชนะต้นกัก ไม่ก้อง ไม่พ่นลม แต่กระบวนการรวมเสียงของพยัญชนะกักไม่ก้องในภาษาดารังนี้ จะเกิดขึ้นก่อนหรือหลังที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงเรื่องความก้องของพยัญชนะต้นกลุ่มเสียงกักนั้น ไม่สามารถระบุได้

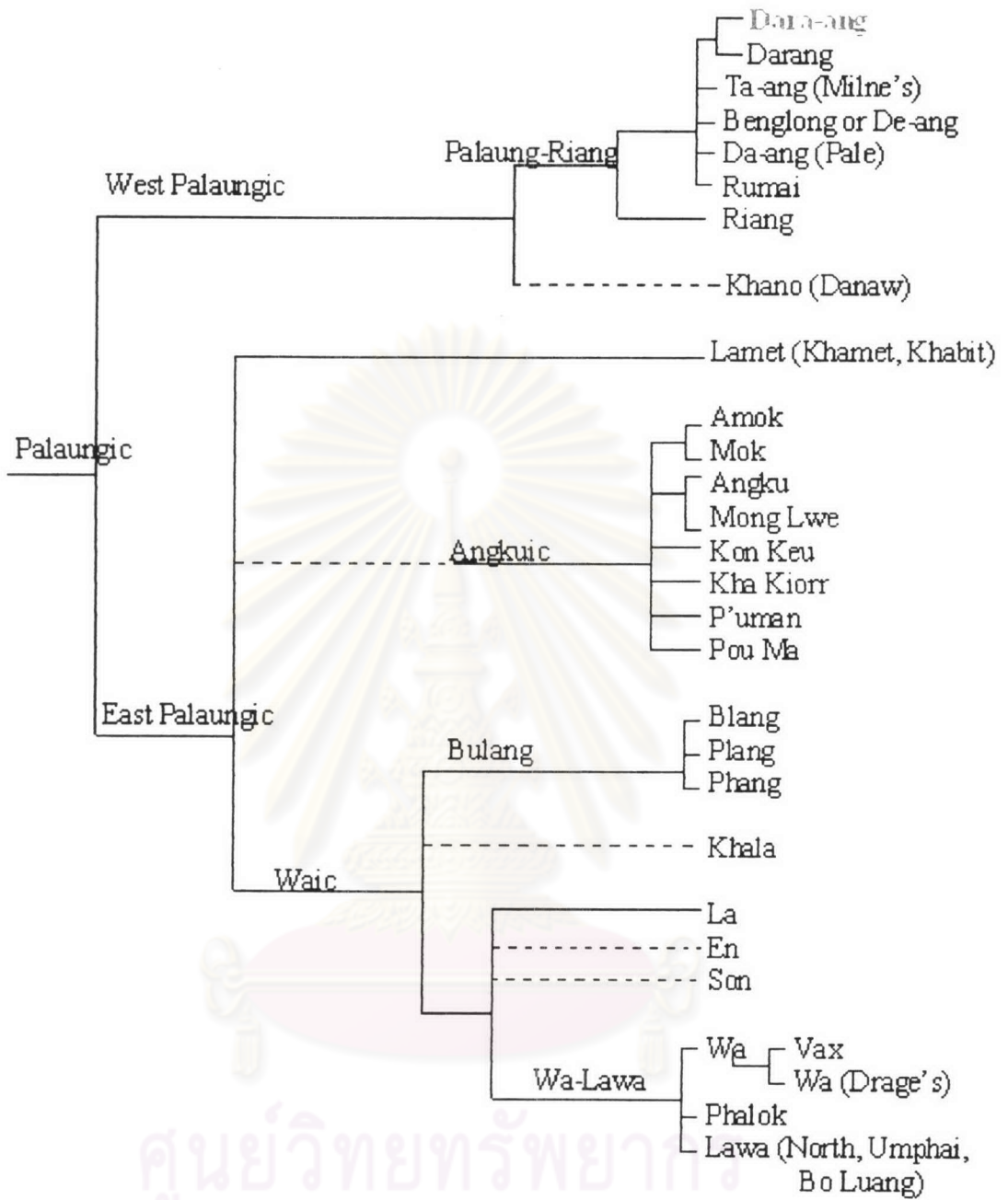
เหตุผลอีกประการหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาษาทั้งสองนี้ ไม่ใช่ภาษาเดียวกัน คือ การที่ภาษาดาระอั้งมีหน่วยเสียงสระทั้งสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว ในขณะที่ภาษาดารังมีสระเพียงชุดเดียว ความสั้น-ยาวของเสียงสระไม่มีนัยสำคัญทางภาษาศาสตร์ รวมถึงการที่พยัญชนะท้ายเสียงนาสิกมีการกลายเสียงไปเป็นพยัญชนะท้ายกักก้องในภาษาดาระอั้ง และการเก็บเสียงพยัญชนะเสียงเสียดแทรกที่เส้นเสียงในภาษาดาระอั้ง แต่ภาษาดารังกลับเก็บพยัญชนะท้ายเสียง

เสียดแทรกปมเหงือก ถึงแม้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางเสียงที่แตกต่างกันเหล่านี้ จะบ่งชี้ว่าภาษาทั้งสองไม่น่าจะเป็นภาษาเดียวกัน แต่จากข้อมูลของภาษาดาร์กที่ค่อนข้างจำกัด ทำให้ยังไม่สามารถระบุให้ชัดเจนลงไปได้ว่า ภาษาดาร์ก และภาษาดาร์ก เป็นภาษา 2 ภาษา (languages) ที่มีความสัมพันธ์ด้านเชื้อสายใกล้ชิดกันมาก หรือว่าเป็นเพียงภาษาถิ่นย่อย (dialects) ของภาษาใดภาษาหนึ่ง ในการศึกษาครั้งนี้ จึงวิเคราะห์ให้ภาษาดาร์ก บ้านนอแล และ ภาษาดาร์ก เป็นภาษา 2 ภาษาในสาขาย่อยปะหล่องตะวันตกไปก่อน จนกว่าจะมีข้อมูลภาษาดาร์กมากขึ้น ดูแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของภาษาในสาขาย่อย (Palaungic branch) ในภาพที่ 5.1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.1 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาในสาขาปะหล่องอีก²⁵

²⁵ ดัดแปลงจากแผนภูมิภาษาสาขาปะหล่อง ตระกูลภาษามอญ-เขมร ของ Gérard Diffloth ปี 1982